

Eleki Krónika

XIV. évfolyam 11. szám (167. lapszám)

Elek Város közéleti lapja

2010. december 1.

Lampionos hagyományörzés...

Immár 10. éve hagyomány városunkban, hogy az óvodák megrendezik a Szent Márton napi lampionos felvonulást.

Az idén éppen a napján, november 11-én 17 órakor vonultak a gyerekek. Vajon ki is volt Ő, akinek a tiszteletére megrendezik ezt az ünnepet? Szent Márton valószínűleg történelvi személy volt. 316

körül született a római Pannónia provincia Savaria /ma Szombathely/ városában. A középkor legnépszerűbb szentje volt. November 11-én a pástorok vesszőt adtak ajándékba a gazdáknak. Ez volt a Szent Márton vesszeje.

Úgy tartották ahány ága van, annyit malacozik a disznó. Legendák övezik személyét: Szent Márton lúdja az alábbira utal: szerénysége miatt nem akart püspök lenni, ezért elrejtőzött a ludak óljában. A ludak azonban hangos gágogásukkal elárulták holletét. Így nem volt kibúvó.

A felebaráti szeretet legendája szerint, Szent Márton egy napon vacogó koldussal

találkozott. Megszánta a didergő embert, a köpenyét kardjával kettévágta és a felét a koldusra terítette. Szent Márton Candesban /Franciaország/ halt meg 397-ben. Időjárási jóslatok is fűződnek nevéhez: „Ha Márton fehér lovon jön – enyhe tél várható, ha barnán, kemény tél lesz.” Az e napon elfogyasztott lúd csontjából is következtek az időjárásra: ha a liba csontja fehéres hosszú volt, akkor havas lesz a tél, ha barna és rövid, akkor sáros lesz. E bemutatás után térjünk vissza a

felvonulókhoz. Mindhárom óvoda lázasan készült már erre az ünnepre. Az idén gomba alakú lampionok készültek. Minden óvodából elindultak a gyerekek és a templomnál találkoztak. Pattergós, ritmikus német zene kísérte őket. A sötétből előtűnő kis lampionok olyanok voltak, mint az apró világító bogarak. A csoportok együtt érkeztek meg a rendezvény színhelyére, a Művelődési Központba. Itt már sok érdeklődő, szülő, testvér, rokon várta őket és a nagyterem zsúfolásig megtelt.

Papp Lászlóné óvodavezető szeretettel köszöntött minden megjelentet, de külön üdvözölte Elek város polgármesterét, Pluhár Lászlót, az iskola igazgatóját, Pelle Lászlót, a román általános iskola igazgatóját, Szelezsán Pétert és Kalaman János plébános urat. A köszöntés után méltatta Szent Márton jelentőségét.

Ezt a méltatást németül is hallhatta a közönség, melyet Ferencziné Baranyi Ibolya óvónő mondott el. Ezután a gyerekek és az óvó néniké volt a színpad. Elsőként a III. sz. Óvoda műsora következett, német zenére, egy sorban állva, különböző ritmikus játékot láthattak a nézőtérben ülők. Őket követték a II. sz. Óvoda szereplői, ők Szent Márton legendáját adták elő, volt a műsorban német mondóka, német dalcska. A narrátor szerepét betöltő kislány, Árvai Fruzsina, nagyon magabiztosan szerepelt. A színpadi programot az

Folytatás a 3. oldalon

Az eleki iskolák fejlesztése

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség 2008-as évben pályázatot hirdetett a

Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program keretében "A pedagógiai, módszertani reformot támogató informatikai infrastruktúra fejlesztésre" célra irányuló támogatásra, melyre Elek Város Önkormányzata pályázatot nyújtott be 2008. március 31-én. Ezen pályázatot az Oktatási és Kulturális Minisztérium Támogatáskezelő Igazgatósága 2010. október 27-én nyertes pályázatnak minősítette. A település részéről a pályázat lehetőséget biztosít az Elek-Kevermes Közös Oktatási Társulás Dr. Mester György Általános Iskola és Óvoda és a Román Általános Iskola részére Interaktív táblák és azok működtetéséhez szükséges szoftverek, csomagok beszerzésére. Az Elek-Kevermes Közös Oktatási Társulás Dr. Mester György Általános Iskola és Óvoda az I. feladatellátási helyen (5742 Elek, Lőkösházi út 17-19.) 6 db, a II. feladatellátási helyen (5742 Elek, Lőkösházi út 10.) 5 db, és a Román Általános Iskola (5742 Elek, Lőkösházi út 3.) 3 db interaktív táblával fog gazdagodni.

A pályázat kiemelt célja az iskolarendszerű oktatás informatikai fejlesztése, az „Intelligens iskola” létrehozása, amely elsősorban az informatikai infrastruktúra fejlesztésre koncentrál. A fejlesztés minden közoktatási intézmény számára egységes alapszintű informatikai infrastruktúrát biztosít, mely nélkülözhetetlen feltétele a kompetencia alapú oktatás elterjesztésének és hozzájárul a területi különbségek kiegyenlítéséhez. Az igényelhető, vissza nem térítendő támogatás mértéke 100 %. A projekt teljes bruttó költsége 16 435 440.- Ft.

Pluhár László
Polgármester

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Képviselő – testületi ülés október 25-én

„ Szállítási szerződés módosítása (élelmiszer közbeszerzés). A képviselők első feladata ennek a megbeszélése volt.

Az előző évben lebonyolított élelmiszer közbeszerzés nyertes pályázóival i (2011. június 30-ig) a testületi határozat alapján szerződést kötöttek. Ez idáig három szállító jelezte, hogy az áru vonatkozásában a szerződésben vállalt kötelezettségeit nem tudja teljesíteni (szélsőséges természeti katasztrófa helyzetek ebből adódó adózó áremelkedések). A zöldség- gyümölcs, tojás, amelyet a Mrlják Nagykereskedelmi Kft szállított (és a budapesti nagybani piac mindenkor hivatalos árlistája alapján szeretné meghatározni), nem javasoltak szerződés módosítást. Az ár megállapítás kiszámíthatatlanná teszi a szervezést. Lényeges, hogy ez

az a témakör, ahol a helyi, vagy a térségben élő termelők megjelenhetnek beszállítóként.

A szárazáru (liszt, étolaj) vonatkozásában (Szöke és társa Kft) szerződés módosítást javasoltak. A pékárut tekintve (Time Bt, egyetlen helyszállító) szintén elfogadták a szerződés módosítását, elismerve az alapanyagár (65 %-os) drasztikus emelkedését. Az utóbbi két beszállítóval kapcsolatban a v é l e m é n y ü k , h o g y „megbízhatóak és korrekték”. „Beszerzések lebonyolításának szabályozása”következett a napirenden. A szabályzat célja, hogy a beszerzések minden szempontból legyenek összhangban a vonatkozó jogszabályokkal. A beszerzések tárgya lehet: a. Árubeszerzés b. Építési beruházás c. szolgáltatás beszerzése. Következő pon-

tok: „ A beszerzési érték és az értékhatárok meghatározására vonatkozó szabályok” továbbá „ Beszerzési eljárás lefolytatásának általános rendje”, „ A beszerzések lebonyolításának ellenőrzése”, „ Záró rendelkezések”. Ez a szabályzat „ a közbeszerzési értékhatárt el nem érő beszerzések eljárásrendjére vonatkozik” és az önkormányzat minden intézményére kiterjed. 2011. január 01. napjától lép hatályba.

A munkaterv elfogadása következett, amely a testületi üléseken szereplő napirendeket tartalmazza. **Ennek alapján November 29:**

1. Közmeghallgatás
2. . 2009/ 2010. év értékelése illetve 2010/ 2011- es nevelési év indítása
3. Képviselők tiszteletdíjáról szóló rendelet valamint Szervezeti és Működési Szabályzat módosítása

4. Tájékoztató az önkormányzat gazdálkodásának ¾ éves helyzetéről

5. Eleki Víz- és Csatornamű Üzemeltető Kft. 2011. évi árképzése (kábeltelevízió, internet, stúdiótámogatás, szilárd hulladékszállítás)

6. Szent István út 5/b. sz. alatt önkormányzati bérlakások 2011. évi bérleti díjainak megállapítása, 2011. évi telekárak, haszonbérleti díjak, bérlemények, bérbé adott lakások bérleti díjai. 2011. évi térítési díjak megállapítása (Napközi Konyha)**December 13.:**

7. A képviselő _ testület 2011.I. félévi munkaterve

8. A 2011. évi költségvetési koncepció Tájékoztató az Eleki Krónika működéséről. Zárt üléssel folytatódott a testületi munka.

Huszár Gabriella

Megalakult a Német Kisebbségi Önkormányzat

Eleken a cigány, a román és a szlovák kisebbségi önkormányzat mellett ismét megalakult a német is. Az 5. ciklus kezdődik el az önkormányzat életében, az október 3-i választások után. A német névjegyzékbe felvettek szavazhattak arra a 7 jelöltre, akik úgy döntöttek, hogy indulnak az idej kisebbségi választáson, az eleki németiség érdekeit képviselve. A mostani választástól kezdve / központi döntés alapján / a testület, az eddigi 5 fő helyett, 4 főre csökkent, így a szavazatok alapján az első 4 legtöbbet kapott jelölt jutott kisebbségi mandátumhoz. A kisebbségi képviselők alakuló ülésére, 2010. október 14-én 10 órától került sor, a polgármesteri hivatal dísztermében. Ezen az ünnepélyes ülésen részt vett Pluhár László polgármester úr, Dr.Kerekes Éva jegyzőasszony és Brandt Antalné, a Helyi Választási Bizottság vezetője. Polgármester úr köszöntötte a

megjelenteket, megállapította, hogy az ülés határozatképes, és ezután elhangzott a Himnusz. Polgármester úr kiemelte az Eleken élő és megalakuló kisebbségi önkormányzatok munkájának jelentőségét. Fontos szerepet játszanak a város életében, számítanak a továbbiakban is a munkájukra. Brandt Antalné ismertette az október 3-i szavazás számszaki adatait, majd minden megválasztott képviselő, az eskütétel után, átvette a megbízólevelet tőle. Polgármester úr gratulált minden kisebbségi önkormányzati képviselőnek, kérte, hogy mindegyik kisebbség folytassa az ülését külön-külön. A német kisebbségi képviselők között a korelnök Niedermayer Ernő volt. Kérte a társait, vonuljanak el egy jegyzőkönyv-vezetővel és tartsák meg első alakuló ülésüket. Az alábbi tisztségek megválasztására került sor: elnök ismét Niedermayer Ernő lett, az alelnök Nádor Mária. Gazdasági vezetőt is választott a testület, aki majd a pénzügyi feladatokat kézben tartja. Wittmann György, aki eddig ellátta tisztességesen és becsületesen – több cikluson keresz-

tül – ezt a területet, ezen a választáson már nem indult. Így esett a felkérés Ottlakán Ottó Györgynére, aki elvállalta ezt a feladatot a testületen belül. Bekerült a kisebbségi testületbe Papp Lászlóné, aki szintén új képviselő. A Német Kisebbségi Önkormányzat régi és új képviselői mindent megtesznek majd az Eleken élő németiség érdekében.

Cigány Kisebbségi Önkormányzat megalakulásáról

Elek város olyan különleges helyzetben van, hogy a lakosság összetétele miatt 4 kisebbségi önkormányzat alakulhatott. Így ismét megalakult a Cigány Kisebbségi Önkormányzat is. 12 jelölt közül választhattak azok a szavazók, akik a cigány névjegyzékben szerepeltek. A közös alakuló ülésre, 2010. október 14-én került sor, a polgármesteri hivatal dísztermében. Ezután minden kisebbségi testület külön-külön folytatta az ülését. A Cigány Kisebbségi Önkor-

mányzat az alábbi tisztségviselőket választotta meg tagjai közül:

Elnök: Kovács Antal, Alelnök: Cinanó János, Gazdasági vezető: Szabó Illés, és képviselő: Lázok Károly.

Gratulálva az újonnan megválasztott elnökeknek, megkérdeztem, milyen elképzelései vannak a közeljövőben?

Kovács Antal elnök úr: „Köszönetemet fejezem ki elsőként a szavazóinknak, hogy bizalmat szavaztak nekem és társaimnak. Elképzeléseim az alábbiak: -- elsőként a cigány bált szervezzük meg, úgy érzem, igény van rá, a farsangi időben mi is csatlakozunk a többi kisebbség rendezvényeihez. -- szeretném felkutatni az eleki cigányzenészeket, sajnos néhányan már nincsenek közöttünk. Jelenleg egy szintetizátoros fiatalember van, aki a hagyományos, cigány zenét is játssza, és egy gitáros fiú. -- szeretném újrászervezni a régen jól működő ifjúsági tánc csoportot, akik a cigány hagyományokat továbbviszik. Ennek érdekében felveszem a kapcsolatot a Román Általános Iskola

Folytatás a 3. oldalon

*Folytatás a 2. oldalról
(Megalakult a)*

igazgatójával. -- fontosnak tartom az állandó testmozgást, ezért sportrendezvények szervezését tűztük ki célul, ide minden korosztály bevonását tervezzük. -- a székházat átvettük, itt sok segítséget kaptunk Pluhár László polgármester, úrtól és Sipos Sándor képviselő úrtól. A ház kapott számítógépet, Internet-hozzáféréssel, valamint bútorokat. -- beadjuk a pályázatot a működési költségek elnyerésére. -- szeretnénk felkutatni a cigány tárgyi emlékeket, és azokat elhelyezzük a székház erre a célra kialakított helyiségébe és az udvarra. --

tervezzük még a cigány nyelv oktatását is a cigány székházban. -- részt kívánunk venni a Cigány Programban, annak érdekében, hogy a cigány emberek is hozzájussanak munkahelyekhez. A választások előtti kampány jelszavunk ez volt: változás legyen. Úgy érzem az emberek is ráéreztek e szó értelmére, amikor leadták szavazataikat." Kovács Antal elnök úr még elmondta, hogy partnere szeretne lenni minden Eleken működő kisebbségi önkormányzatnak. Jelszava: Hiszen, ha együtt tudunk élni, akkor dolgozunk is egymással!

Nádor Mária

Digitálisan táguló világ

„Ez nem katasztrófa csak karácsony”-énekli egy népszerű rap duó és neki indulhatunk pénzt költeni. Már akinek maradt még a magas gázszámla és a folyamatosan emelkedő lakás kamatok miatt. Ha nem maradt még egy hitelt bevállalva érdemes most már nálunk is szét nézni a televíziók piacán.

Ezt azért írom mert a digitális átállás mely 2012-re be kell, hogy fejeződjön elérte Békés megyét és hivatalosan 2010. decemberétől Komádiból és Békéscsabáról is foghatjuk a digitális föld felszíni tv adást a DBV-t-t. /Próbaüzemben már működik/

A vételhez a TV2 és RTL Klub vételéhez alkalmazott jó nyereségű antenna Komádira vagy Békéscsabára állítva az UHF sávon és egy MPEG 4 tömörítést tudó televízió szükséges. Digitális televízió adás létezik műholdról, forgatható antennával több ezer csatorna látható, de kódolatlanul kevés magyar nyelvű adást találunk. Digitálisan kábeltvé csatornák is sugároznak de minket most a földfelszíni DBV-t fog érinteni. Aki kábeltvé előfizető őket nem érinti csak azokat akik hagyományos antennákkal nézi az M1, RTL Klub és a TV 2 adását. Bár aki hagyományos tv-vel rendelkezik egy átalakítóval /set-top-box/ ő is venni

tudja jobb minőségben mint amit a kábelszolgáltató nyújt. A plazma vagy lcd tv-t régebben vásárlóknak szintén kell az átalakító mert akkor még MPEG 2 tömörítést használtak és a földfelszíni az újabb MPEG 4-es alkalmazza. Ha valaki most szánja rá magát televízió vásárlásra, csak az MPEG 4 tömörítést ismerőt érdemes meg venni. A piacon megjelentek a plazma, lcd tv-k mellett a LED tv-k melyek kevesebbet fogyasztanak és a 3 dimenziós adások vételére a 3D tv-k./Csak még adás nincs hozzá./

A hagyományos tv 7-8Mhz sáv szélességében egy adást sugároztak, ezzel a tömörítéssel 8-10 adás is továbbit ható. Ez több műsort jelent, de ez sajnos nem a minőségi műsorok javát szokta szolgálni de azért mindenki megtalálja a saját kedvenc csatornáját. A tv vásárlásánál az MPEG 4 mellett érdemes figyelni, hogy legyen rajta egy vagy több HDMI csatlakozó mely a digitális jeleket tömörítés nélkül továbbítja ha set top box-ot, jó minőségű házimozi erősítőt vagy HD műsorok vételére alkalmas műholdvevőt csatlakoztatunk hozzá. Műholdvevőt tudunk olyat vásárolni mely a földfelszíni és műholdról jövő HD minőségű műsorok vételére alkalmas. Használtan is érdemes vásárol-

*Folytatás az 1. oldalról
(Lampionos ...)*

I. sz. Óvoda zárta, ebben a műsorban is központi alakként megjelent Szent Márton. Az Őt körülvevő katonák egyben zenészek is voltak – csákovával a fejükön. Az aláfestő zenérmasírozta a gyerekek, lovaglást imitálva.

A bemutatott műsor-számok végén az óvodavezető megvendégelésre hívta a közönséget, forró teára, pogácsára és üdítőre. Igaz, hogy ez az ünnep az óvodások ünnepe, de a Dr. Mester György Általános Iskola német nemzetiségi osztályainak tanulói – 1-5. osztályig – is megemlékeztek a szent ünnepéről.

Ők is lázasan, saját elképzeléseiket felhasználva készítették el a lámpásaikat. Amíg ők dolgoztak, a pedagógusok megismertették velük Szent Márton jelentőségét, a nap szokásait. Az eleki iskolához kapcsolt kevermesi iskola is részt vett a rendezvényen, ők is csatlakoztak a főtérre, a libafigurás lampionokkal, az óvodások menetéhez.

A rendezvény sikeréhez az alábbi támogatók járultak hozzá:

zár: Oktatási,- Kulturális és Sportbizottság, az Eleki Németek Egyesülete, az eleki Német Kisebbségi Önkormányzat, az eleki Polgárörtség, a Lányok-asszonyok Egyesülete, a TIME Pékség, a Művelődési Központ és a Napközis Konyha dolgozói. Minden elismerés az óvodákban szorgalmasan dolgozóknak, de nem szabad elfeledkezni a gyermekek szüleiről

sem, akik önzetlenül segítették az óvodák munkáját. Végül egy idézet, amely a Szent Márton napot idézi: A lámpás fénye
„Hadd mondjunk nektek valamit,
hozz egy lámpást Te is,
piros, zöld és arany ház,
fényecske, fényecske,
ki ne aludjál!”

Nádor Mária

Harruckern Krónika

Megjelent a Krónika legújabb száma, címe a 2010. november 19-i lapszámból: Bemutatták az új épületegyüttest, Szakmai nappal segítették a pályaválasztást, Új ruhát kapott a gyógypedagógia kertje, Találkozás a Dirty Slippers énekesével /Gyulán Lobó-Szalóky Lázárral az Eleken tanító Gerebenics Róbert beszélgetett./, Jutalomút Székelyföldre, Pályaválasztás.

Méry Rudolf

R. T.

A fürjesi haditornán 31 csapat közül nyertek az eleki iskolások

A kupa, amely óriásnak tűnik és még a borongós őszi nap sem tudja letörölni róla a méltóságteljes csillogást, a gyakorlati verseny első helyezését jelenti. Értékét kiemeli, hogy nemcsak általános, hanem középiskolás csapatok is indultak a megmérettetésen, még Csongrád és Bács-Kiskun megyéből is. Az október 18-ai esemény jelentőségét bizonyította, hogy Dr. Hende Csaba honvédelmi miniszter is megjelent és köszöntötte a résztvevőket.

Hadkiegészítő Parancsnokságának megbízott vezetője. Rendkívül színes „választék” jelle-

A rendezvény célja, hogy közelebb hozza a honvédséget az ifjúsághoz. A nap kiemelkedő vendége volt még Horváth Attila alezredes a Magyar Honvédség Kelet-magyarországi

mezte a rendezvényt, hiszen bemutakoztak a rendőrség motoros járőrei, kommandósai, a Katasztrófavédelem Körösmentőcsoportjának munkatársai, a tűzoltók, a honvédség

toborzóirodája. A fiatalok rendkívül élvezték, hogy megmutatták nekik a fegyvereket, más eszközöket, járműveket, sőt ki is próbálhatták azokat.

No, és a verseny! Összesen 197 diák indult köztük a Dr. Mester György Általános Iskola tanulói. Az „összecsapásnak” elméleti és gyakorlati része volt. Az első feladatnak a nehéz tesztlapok kitöltését kapták, Bem József életútjával kapcsolatosan. A gyakorlati rész tartalmazott: futást, íjászatot, légpuskalövészetet, airsoft fegyverrel célba lövést (sűrített levegővel 5 mm-es gumigolyók), az AK 47-es karabély szétszedése és összerakása. Az összetett verseny ered-

ményében is dobogós helyet kapott az eleki csapat, a III. helyezést, ami szintén kiváló teljesítménynek számított. A gyakorlati verseny fényes győzelmet hozott! Köszönet illeti a Lökösházi határőr parancsnokságot, ahonnan eljöttek, hogy az iskolában fegyverismeretre tanítsák a fiatalokat. Hálásan gondolnak még a csapat tagjai a gyulai Lengyel Sándorra, aki az íjász bemutatókat tartotta. A kiváló eredmények elérése nem utolsósorban köszönhető Dávid Rémusz testnevelő tanárnak és egyben a csapat vezetőjének és edzőjének is. A kupát elnyerők: Bukor Barbara, Berke Tímea, Ruboczki Dávid, Ruboczki Benjamin, Antal András, Dávid Áron, Halasi Vivien, Júdea Edda Vivien, Vandlik Viktor, Ruck József, Horváth Csenge, Gratulálunk városunk lakosai nevében is a szép sikerhez!

A Magyar Diáksport Napja Eleken

2010 -es számot elérni Gumilabda adogatás, kislabda dobás, váltófutás. A felső tagozatosoknál röplabda adogatás, kosárlabdadozás, kapura lövés, kézilabdadozás, volt még kiskapura lövés, labdavezetés,

A Magyar Diáksport Szövetség ismételten felhívással fordult a magyarországi oktatási intézményekhez, civil szervezetekhez, önkormányzatokhoz, hogy vegyenek részt 2010. szeptember 17-én a következő programokon: 1/ Ezen a napon az országban 120 perc időtartamban minden diák a mozgás örömeinek, a sportolásnak hódoljon. 2. Közös program legyen a déli harangszókor, minden település minden diákja és vállalkozó szellemű polgárai teljesítsék a diák sport napi futótávot /2100 m/. Ennek a felhívásnak tett eleget a DSE Eleken. A Dr. Mester György Általános Iskola tanulói változatos feladatokra vállalkoztak, amelyeket a sportszernokban bonyolítottak le.

Az alsó tagozatosok célba dobtak. Minden játéknál igyekeztek a

labdaadogatás a pingpongasztalon. Mindez bőséges bemelegítésül szolgált a futáshoz, amely a katolikus templom előtt indult és a schengeni (román) határig tartott. A déli harangszóra lelkesen indult neki a résztvevők serege a távnak Az útvonalat a rendőrség biztosította. A kísérők pedig üdítővel, vagy csak vízzel segítettek. Itt igazán nem a győzelem volt a lényeg, hanem a részvétel. A román határra elsőként beérkezőket feltétlenül dicséret illeti a lányok közül: Csóti Nóra 5. o., Ürmös Bianca 6. o., Halasi Diána 7. o., Halasi Vivien 8. o. A fiúk közül: Kociha Máté 5. o., Lőrincz Balázs 6. o., Budai Márkó 7. o., Nagy Richárd 8. o. Kis ünnepséget tartottak szeptember 22-én délelőtt az iskolában, ahol édességgel jutalmazták a gyermekek teljesítményét.

Mezei futóverseny

A sportpályán rendezték meg ezt a versenyt a Dr. Mester György Általános Iskola tanulói számára, október 14-én. A teljesítendő feladat (a futótáv hosszúsága) a korosztályoknak megfelelően lett meghatározva. Lelkesedés és bizony kitartás is kellett, hogy jó eredményeket lehessen elérni. A "Befutók" sorrendje:

1. osztályos lányok: 1. Bedő Angéla, 2. Sárközi Noémi, 3. Burján Amanda
1. o. fiúk: 1. Török Bálint, 2. Hack Bálint., 3. Szabó Szebasztian
2. o. lányok: 1. Bíró Karmen, 2. Horváth Luca, 3. Málík Szimonetta
2. o. fiúk: 1. Árgyelán György, 2. Kósa Dominik, 3. Nedreu Flórián
3. o. lányok: 1. Bágy Anita, 2. Budai Izaóra, 3. Kapocsán Panni
3. o. fiúk: 1. Burai Balázs, 2. Szász Richárd, 3. Nagy Ádám
4. o. lányok: 1. Farkas Rebeka, 2. Szentgáli Gréta, 3. Szilágyi Beatrix
4. o. fiúk: 1. Grízer Károly, 2. Szegedi Zoltán, 3. Nagy Ar-

pád
5. o. lányok: 1. Pintér Beáta, 2. Csóti Nóra, 3. Tóth Klaudia
5. o. fiúk: 1. Málík Tamás, 2. Szabó Márton, 3. Oszlács Pál
6. o. lányok: 1. Ürmös Biana, 2. Árgyelán Stella, 3. Darvasi Dzszenifer
6. o. fiúk: 1. Juhász Ferenc, 2. Schaffer Ákos, 3. Pintér Zoltán
7. o. lányok: 1. Halasi Daniella, 2. Szegedi Mariann, 3. Horváth Csenge
7. o. fiúk: 1. Budai Márkó, 2. Ruck József, 3. Nagy Marcell
8. o. lányok: 1. Halasi Vivien, 2. Júdea Edda, 3. Bender Fanni
8. o. fiúk: 1. Rubóczki Benjamin, 2. Rubóczki Dávid, 3. Antal András
A helyezetteket oklevéllel jutalmazták az iskolai versenyt szervező és lebonyolító testnevelő tanárok Nagyné Nádor Gabriella és Dávid Rémusz. Reméljük, hogy a jövőben még több, különböző sport rendezvényről számolhatunk be városunkban.

**Az oldalt összeállította:
Huszár Gabriella**

SZLOVÁK HAGYOMÁNYŐRZÉS

Szlovák Nap Eleken

Hideg novemberi reggelre ébredtünk 27-én szombaton. Igazi disznóvágásra való idő, igaz kicsit zavarta a szél a bölléreket, de a jó bemelegítő „papramorgó” meghozta a „meleget” legalábbis belülről melegítve az embereket.

Az Eleki Szlovák kisebbségi önkormányzat immár kilencedik alkalommal várta vendégeit egy jó disznótorosra. Nagy volt a sürgés forgás már reggel hat órától a Művelődési Központ udvarán. A hagyomány ugyanis áldozatot követel, ezért egy jól felhizlalt rófinak kellett életét és vérért áldozni a közösségért. A reggeli hagymás vér volt /. Folyt a munka, mindenki tette a dolgát, az asszonyok a déli ebédhez valót készítették elő, a férfiak pedig az esti megvendégleléshez aprították a húst, darálták a kolbásznak valót, miközben a hideg ellen védekeztek a házi pálinka nevű áldásos nedűvel. Délután

négy órára már minden főtt, sült, rotyogott az üstökben várva a meghívottakat.

Dr. Kuruczné Czvalinga Judit, az Eleki Szlovák Kisebbségi Önkormányzat elnöke fél ötör köszöntötte a megjelenteket: Kraszlán István urat az Oktatási és Kulturális Minisztérium Nemzetiségi Főosztályának vezetőjét, Krajcsovic Hajnalkát a Békés Megyei Szlovák Kisebbségi önkormányzat képviselőjét, Kiszely András urat a Magyarországi Szlovák Fiatalok Szervezetének elnökét, Pluhár László urat Elek város polgármesterét, a testvér szervezetek vezetőit, köztük Ancsin Pálnét Békéscsabáról, Borgula Györgynét Mezöberényből, a megjelent eleki önkormányzati képviselőket, kisebbségi önkormányzatok elnökeit, az intézményvezetőket és valamennyi kedves megjelent vendéget. A rendezvény az Elek Táncegyüttes műsorával kezdődött, akik 2010-ben Elek Városért Érdemérem kitüntetésben

részesültek, és a Szülőföldünk Békés Megye minősítő versenyen arany minősítést értek el. A táncegyüttes tagja Szilágyi András az Országos Ifjúsági Szólótánc Fesztiválon Egerben a zsűri különdíját kapta meg. Az együttes vezetői Gera Krisztina és Gál László akik példamutató módon örökölték át az eleki hagyományokat. Ezután következett a Csabacsüdi Szlovák Hagyományörző Népdalkör/ vezetőjük Major József/, majd a Mezöberényi Szlovák Pávákör műsorát láthattuk. A kulturális program az Elek Táncegyüttes fergeteges táncával zárult.

Fél hétkor újra a kulináris élvezeteké lett a főszerep, hiszen orja levestel kezdődött, sertéspörkölttel folytatódott, sült hurka kolbásszal és az elmaradhatatlan cigánykával zárult a vacsora. Érdemes megemlíteni a segítők, akik szívüket, lelküket /és természetesen a húst is / beletették, hogy mindenki jól érezze magát és igazi házi ízeket kóstolhassanak meg a nap végén. A vendégek „Jövőre újra itt leszünk!” felkiáltással búcsúztak el a vendéglátóiktól, akikre még vártak a program utómunkálatai.

Árgyelánné Tóth Erzsébet

Olvasni és ráadásul szépen?

Azon a héten hallottam az egyik tévé csatornán, ingerült kifakadást arról, hogy ifjúságunk a betűvetéshez sem ért, nemhogy azok szavak és mondatok formájában történő hangos megjelenítéséhez. Érthető volt, hogy érdeklődéssel siettem a Dr. Mester György Általános Iskola, szétolvasási versenyére, amelyet az alsó tagozatos munkaközösség nevében Bellon Tiborné és Lupné Soós Tünde szervezett meg és november 11-én délután bonyolították le. A szép és értelmes gyermekszemekben a lámpaláz hullámain láttam fodrozódni, nem a tudatlanság tétovaságát. Először, Bellon Tiborné köszöntötte a jelenlévőket, köztük a zsűri t, amelynek elnöke, Dézsiné Németh Ilona volt, tagjai, pedig Lupné Soós Tünde, Huszár Gabriella és ő maga. Tíz perc állt a tanulók rendelkezésére, hogy ismerkedjenek a felolvasandó szöveggel.

Ezt követően a zsűri elnöke köszöntött mindenkit, majd kedvesen kérdezgette „átvette” a szép olvasás legfontosabb szabályait a gyerekekkel. Kezdehetett a verseny. Minden osztályból 5-5 tanuló indult, így évfolyamonként tízen. A másodikok kezdték, „Frakk focizik” Bálint Ágnestől. /A felolvasottak a a szövegértés, szövegalkotás kompetencia terület tan- könyveiből valók voltak./ A harmadosok „A farkas, a róka meg a tyúk” című magyar népmesét olvasták. A negyedikesek

feladata az „Illem” címet viselte, és egy folyamatosan „egrecírozható” apukáról szólt. Igen, a zsűri nehéz helyzetben volt. Bizonyítja mindezt, hogy a váltakozó versenyzőket, nem csak a türelmetlenség, hanem az éhség, szomjúság is gyötört, mire meghozták döntéseiket.

Az eredmények a következők: 2. osztály: 1. Ferenczi Sára 2., 2. Mokán Fanni 2.a és Árgyelán György 2.a., 3. Becsey Gábor 2.a és Oszlács Márton 2.b, Különdíj: Szarvas Nóra 2.b. 3. osztály: 1. Gyöngyösi Éva 3.b, 2. Lakatos Bálint 3.b, 3. Suhajda Erika 3.a, Különdíj: Rapajkó Antónia 3. a 4. osztály: 1. Csúvarszki Andrea 4.b, 2. Kovács Zsófia 4.b és Pilán Gergő 4.b, 3. Mazán Dóra 4.b és Hoffmann Marcell 4.b, Különdíj: Fodor Nóra 4.a. Oklevelek és jutalomkönyvek letek boldog tulajdonosokra ezen a napon. Egyetlen versenyző sem ment el „üres kézzel”, amiről Lupné Soós Tünde gondoskodott, a tőle megszokott ötletes és éjszakába nyúló munkát jelentő ajándéktárgyaival: bohósokkal, könyvjelzőkkel, bűbajos gipsz képekkel.

Meg kell említeni még két felkészítő pedagógus nevét, Kovács Gerőné és Kiss Ildikót, akik hozzájárultak a tanulók sikereihez. Elmondom, hogy miért volt a zsűri döntése hosszú ideig tartó és nehéz. Egyszerű. Apróbb hibáktól eltekintve, mindenki jól és szépen olvasott.

Huszár Gabriella

Huszár Gabriella

A tigris jegyében...

A szívemben egy kiséger remeg,
akit állandóan mérgeznek az emberek.

Jegyem „tigris”

(ez a kínai születési rend).

Okos vagyok és állandó lesen,
mint magányos vadász.

A szímatom számomra élet vagy halál.

Nekem nincsenek „csak neszek”.

A természet az életem.

(Analizálok és elemzek szüntelen).

Kértek már falkavezérnek,

s nem mondtam nemet

mert bíztak bennem az emberek.

Buktam nagyot!

Viszont nyertem sok csatát,

a vadon szavát

értem és érzem

S mivel a rettegett nagymacska vagyok,

miért kucorog a kiséger

a szívem közepén?

Lelke egy tigrisben remeg.

Érzékeny zene ő,

álmodozó és tétova,

művés, oly sokszor ostoba.

De a „nagyvezír” csak addig él,

amíg rejtve titka az egér”

Bár a hízelgő szavak

a „szeretet és a megértés” árja csak dagad

(felém)

Egy kis mérgezett morzsát mindig vetnek az egér elé.

Ó, meddig élhet még a szívem közepén,

s vele én?

„Nem baj, ha az út széles, csak hosszú ne legyen!”

A mai elekiek sokat megtudhattak már eddig is az őket is érintő szovjetunióbeli kényszermunkáról, vagyis az 1945-47 közötti malenkij robotról. Ettől függetlenül elmondhatjuk, hogy azért mindent mégsem tudunk, nem tudhatunk ezekről a tragikus évekről. Csak örülnünk kell akkor, ha annyi év után /63 év/ megadatik nekünk, hogy beszélhetünk olyan emberekkel, akik túlélői ennek az embertelen korszaknak, és ami a legfontosabb, vállallják azt, hogy nagyobb nyilvánosság előtt elmondják „élményeiket”, mint ahogy azt a ma is Eleken élő Hack Antal is megtette az utókor okulására, amiért mindenképpen köszönet jár!

Hack Antal 1925. augusztus 27-én született Eleken egy szegény családban, nyolcan voltak testvérek, négyen még ma is élnek. Hack Antal hat elemít végzett, utána azonban dolgoznia kellett. /Felnőttként lett közműves szakmunkás./

A II. világháború után az ő „bűne” is az volt, hogy németnek vallotta magát, így ő is kényszermunkán volt a Szovjetunióban /1945. január 2-1947. július 17./, vagy ahogy a köznyelv találóan még ma is nevezi, a „Paradicsomban”. Elmondása szerint a szovjetek parancsára először nem minden eleki német jelentkezett, csak ezek után „keményítettek be” a szovjetek, vagyis csak ekkor jelentek meg a géppisztolyos, kutyás katonák. A megszállók csak arról beszéltek, hogy csak pár heti romeltakarításról van szó a Szovjetunióban, utána viszont mindenki hazajöhet.

Voltak olyanok is, akik még az öltönyüket is magukkal vitték, hisz azt is ígérték nekik, hogy még színházba is lesz alkalmuk menni! Tóni bácsi azt is elmondta, hogy akkor volt két áruló Eleken, az egyik német, a másik viszont magyar, aki a feleségét még az I. világháború után hozta magával Oroszországból. /Ők mutatták meg az oroszoknak, hogy még hol lehet Eleken németeket találni./ Az illető személyeknek a későbbiekben ezen tetteik miatt semmi előnyük nem származott, igaz hátrányuk sem.

Az egyikük nem sokkal az események után elköltözött Elekről, a másik viszont csak nem régen halt meg Eleken! Hack Antal édesapjával és öccsével „jutott így ki” a mai Ukrajna területére, Szmakovába, ami Krivoj Rogtól nem messze található. /Az elekiek tíz különböző helyen voltak kényszermunkán ekkor a Szovjetunióban./

Tóni bácsi elmondása szerint azért szerencsésük is volt az elekieknek, mert a szállásuk egy korábbi iskolai kollégiumban volt, ahol az édesapja volt a fűtő. Valószínűleg az is sokat jelentett, hogy a lágerparancsnok az az eleki személy volt, aki hazatérésük után az egykori rendszerben komoly befolyással rendelkezett. /Pl. amikor rossz volt az idő, akkor ők nem dolgoztak, míg más láger lakói igen./ A lágerben napi háromszor káposztalevest kaptak, kenyeret pedig annak a függvényében, hogy kinek mi volt a munkája. /Ő pl. azért kapott egy kg kenyeret, mert bányában dolgozott./ Hack Antal vasércbányában is dolgozott, de mivel jó nyelvérzéke is volt, megtanult oroszul, amit máig sem felejtett el, így tolmács is volt, de „csapatával” temetett is, még az oroszokat is!

Ezekhez kapcsolódóan elmondott két történetet: Egyszer munkavégzés közben megjelent három, valószínűleg pártember, akik elkezdtek velük okoskodni, erre ők viszont izes magyarsággal szidni kezdték őket. Másnap ebből a háromból megjelent egy személy, aki élelmet adott át nekik, de magyarul azt mondta, hogy máskor azért ilyeneket ne mondjanak, mert ezért Szibéria jár. Még az ottani párttitkár anyósának a temetésén is „segédkeztek”, amiért mesésen megvendégelték őket. /Ezen a temetésen két ortodox pap is részt vett./ Érdekes adalékok lehetnek a következők is: Abban a lágerben, ahol Tóni bácsiék is voltak, két lengyel pap is misézhetett. „Természetes” módon nekik is kellett politikai foglalkozásukra járni. Itt az oroszul elhangzottakat németre, illetve magyarra fordították le az elekieknek, a tolmács az elekiek lágerparancsnoka volt. Sztálin névnapján mindenki jó minőségű kenyeret ehetett, de legtöbbször olyan kenyeret kaptak, amit ha meggyújtottak szinte egyből elégett! Hack Antal szerencsés volt, hisz hazatérhetett, igaz harminc kilósan édesapjával és öccsével együtt, aki sajnos nem sokkal később egy ott kapott betegségben meghalt, „Megúszták” a kiűzést is, hisz ekkor már az is befejeződött.

A későbbiekben semmilyen hátrányuk nem volt életük ezen időszaka miatt. Tóni bácsi sok évvel később fel akarta keresni a kényszermunka helyszíneit, de ilyen engedélyt sohasem kapott! Hack Antal mindig optimista világfelfogású volt, humorát máig megőrizte, a címben szereplő életfilozófiájának nagy szerepe volt abban, hogy hazatérhetett 1947-ben Elekre. Sok boldog születésnapot kívánunk, Tóni bácsi! /A mellékelt fénykép az 1950-es évek elején készült./

Rapajkó Tibor

Szabó Katalin Zsófia Csöndes ősz

—Lassú, nyugodt lépteivel jött el az ősz, és most is épp oly színes és csöndes csak ?. Némáságot fogadtak a nagy városok, tengerek, erdők, egykor zajos táborok.

Fönn narancsszín? teát keverget az ég, a természet megmossa vöröslő kezét. A sebes folyó is narancsszínt visel már, s pihenni tér ezer és ezer határ.

Csőndes ősz van és én is némán hallgatok, valami mégis beleég imitt-amott... Az őszi, hideg messzeségben látlak Téged, álmodni készül a világ, de én égek.

Az ár fodrának mentén forr már a folyó, s rajta ringatózik egy tűzpiros hajó... Oh, reszketnek a fák tarka levelei, ők már tudják, hogy el fogsz, el fog majd jönni...

Dagadva futnak a jól táplált gyökerek, nem tudják még, ám érzik jelenlétedet; felébredve a szél húrokat tép vadul, és szendergő szívem is megdübben válaszul.

—Lassú, nyugodt lépteivel jött el az ősz, és most oly nyughatatlan, el nem fárad ?. Pedig szunnyadott, némán telt ó hány napja, és látod: Te lettél, Te lettél víg hangja.

Anyakönyvi hírek 2010. szeptember 14-október 22.

Születések: Puskás Attila /09. 14./, Csökmei Alex /09. 15./, András Hanna Zsófia /09. 17./, Katona Regina /09. 20./, Reszelő Melissza /09. 21./, Szatmári Dávid István /09. 22./.

Házasságkötések: Madari Attila és Tóth Anikó /10. 2./, Kopács György és Lénárt Beáta /10. 16./, Tereszán Norbert és Korcsog Viktória Boglárka /10. 22./.

Halálozások: Fazekas Imre /92/, Makszi Jánosné /Fodor Mária-82/, Czapos Györgyné /Pressing Margit-68/, Gémes Józsefné /Tatár Mária-84/, Nagy Jánosné /András Piroksa-88/, Nyisztor Anna /82/, Sárosi Flóriánné /Bérczi Erzsébet-94/.

2010. szeptember 30-án, a németországi Walldorfban elhalálozott Wittmann György /86/. /Az eleki plébánia közlése./

Forrás: az eleki anyakönyvi hivatal.
Rapajkó Tibor

Székelyföldön jártunk

2010. szeptember 25-28-án Székelyföldön járt a gyulai központú Harruckern János Középiskola vezetősége és azon kollégák, akik részt vesznek a mostani tagintézmények történetének a megírásában, melynek első kötete valószínűleg ez év decemberében fog megjelenni. /

Elekről Megyeri Zsolt és R. T. vehetett részt ezen a kiránduláson. / Szeptember 25-én /szombat/ a gyulai intézmény udvaráról indult két mikrobusz hat óra 30 perckor, és nem sokkal később már a határ túloldalán folytatható az utazás. Az útirány a következő volt: Nagyszalon-ta-Nagyvárad-Király-hágó-Torda-Székelyudvarhely. / Ennek egy rövid szakasza az épülő erdélyi autópályát is érintette. /

Nem sokkal a megérkezés előtt megálltunk Korondon, ahol megnéztünk egy vizimalmot, illetve Farkaslakán is, ahol felkerestük Tamási Áron /1897-1966/ sírját is. Kb. 16 órakor már meg is érkeztünk Székelyudvarhelyre, a legmagyarabb erdélyi városba /98% magyar anyanyelvű/, ahol a Gizi Panzióban /baráti fogadtatás/ mindenki elfoglalhatta a szállást, illetve ahol mindenki elfogyaszthatta a vacsoráját is /tájjellegű ételek/, de előtte volt még rövid városnézés is.

Másnap délelőtt megnéztük a zeteváraljai víztározót /Küküllő/, utána pedig a zetalaki temetőt, illetve a székely kapukat. Délután következett az egyik legérdekesebb program, hegymászás a Hargitán. /Az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy a Hargitára is busszal mentünk fel, csak az utolsó, kb. egy kilométert tettük meg gyalog. / Az idő előtte

is, meg utána is gyönyörű volt, csak pont a hegymászás közben esett az eső, illetve az 1801 méteres csúcson /fénykép/ pedig a havas eső is! A székelyek szent hegyéről a környéket nem lehetett akkor megcsodálni, de az érdeklődőket pl. az is kárpótolhatta, hogy a csúcson sok magyar zászlót lehetett látni, illetve még egy olyan keresztet is, melyen a történeti Magyarország térképe található. Hétfőn a csoport egy része Zámbo András igazgató vezetésével elment Csíkszeredába, ahol az ottani megyei vezetőség hivatalosan fogadta őket.

A csoport másik része azonban ezalatt megnézte a parajdi sóbányát, a szovátai Medvetavat, Korondot, illetve a legnagyobb székely, Orbán Balázs /1830-90/ sírját is Szejkefürdőn. Kedden a reggeli órákban indultunk vissza, és a korai délutáni órákban már meg is érkeztünk Gyulára. Néhány személyes gondolat:

Aki még nem járt a Székelyföldön, annak érdemes oda elmennie, mert egy másfajta magyar szemlélettel találkozhat, mint ami az anyaországban van. Jó volt látni ezt az egészséges magyar öntudatot. Most jó volt egy olyan Magyarországról jönni ide, amelynek a parlamentje megadta a határon túli magyaroknak a magyar állampolgárságot! Jó volt hallani a székely tájszólást, de jó volt látni ezt a sok szempontból romlatlan országrészt a számtalan magyar történelmi emlékeivel. Jó érzés volt látni azt is, hogy pl. Románia mennyit változott, fejlődött a hírhedt Ceausescu-féle "aranykor" után! Köszönet mindenkinek, akik lehetővé tették a Székelyföldi utazást.

Jeles napok decemberben

December régi magyar neve: **BAK hava**, azután **Karácsony hava**. Ismert az Álom Hava elnevezés is. A karácsonyi ünnepkör az advent első napjával veszi kezdetét és vízkeresztig tart. Az év legszebb hónapja, a csodavárás, a szeretetátadás ideje. **Advent:** Az egyházi év kezdete, a karácsonyi előkészületek négyhetes időszaka. Eredete az V.-VI. századra nyúlik vissza. A vallási előkészületet a böjtön kívül a hajnali misék, a roráték jelentették és még ma is jelentik. Ezeket napfelkelte előtt tartotta az egyház. Ebben az időszakban nem rendeztek lakodalmakat és zajos multságokat.

December 3. – Ferenc napja
Köszöntsük őket az alábbi rigmussal:

*„Ferenc napra virradtam,
hamar ide pottyantam,
azt kívánom én néked,
hogy az Isten még sokáig
éltesse!”*

December 4. – Borbála napja
Szent Borbála emléknapja, aki Kis-Ázsiában élt. Megkínózták, majd lefejezték a keresztény hitéért. A bányászok, a várak védőszentje volt. Borbála-napi hiedelmek: erre a napra a női munkatílmak a jellemzőek, nem szabad varrni, mert bevárnák a tyúkok fenekét. Söpörni sem szabad, mert elsőpörnénk a szerencsénket. Ma is élő szokás a Borbála-ág hajtatása. Ezen a napon vízbe állítanak egy cseresznye-, barack-, vagy mandulafaágat, hogy az újesztendőre kivirágozzék. A virágzó ág jelképezi a télben is megőrzött tavaszt, az újjászületést.

December 6. – Szent Miklós napja
Ő a legismertebb, legnépszerűbb szent az egész világon. Szent Miklós a kis-ázsiai Myra püspöke volt, a IV. században élt. A legenda szerint egy szegény ember 3 lányát úgy mentette meg a prostitúciótól, hogy három egymást követő éjjelen aranypénzes zacskót dobott be az ablakukon. A Miklós-napi

ajándékozásnak hagyományai vannak. Miklós püspök az ünnep előestéjén kíséretével együtt betér olyan házakba, ahol gyermekek vannak. Vizsgáztatja, imádkoztatja, majd tudásuk szerint jutalmazza őket, vagy virgáccsal fenyíti őket – ki, mit érdemel! Kísérője az ördög. Az álarcos, vagy kormos képű, szarvakat viselő szörnyalak ijesztgeti a gyermekeket. Szent Miklós azonban sokszor láncra veri az ördögöt. A gyerekek a nap előestéjén kitisztítják cipőiket és kiteszik az ablakba. A kiscipők, kiscsizmák reggelre megtelnek mindenféle finom édességgel, narancssal, dióval és természetesen virgáccsal. Amikor reggel felébrednek, örömmel látják, amíg ők aludtak, itt járt a Mikulás. A mi kis városunkban is szokás, hogy Mikulás járja a kisgyermekes házakat, és a puttonyából előkerül mindenféle meglepetés, finomság. Ezeket csak akkor kapják meg a gyerekek, ha egy szép verssel, vagy ünnepi dallal köszöntik a messziről jött jövevényt. A három Óvoda gyermekei is nagy izgalommal várják a nagyszakállú, kedves vendéget.

December 13. – Luca napja
Luca, Lúcia ókeresztény szűz vértanú, szicíliai származású lány volt, fiatalon halt meg. A Lúcia név a latin lux „fény, szem, szeme világa, szeme fénye” szóból ered. Elsősorban a vakok és a szemfájósak tartották védőszentjüknek. Lucának kettős természete volt: egyrészt az oltáron tisztelt szentként ismert, másrészt sokkal határozottabb alakot öltve ismeretes a rettegett leprafehér, banyaszemű Luca. Nevéhez sok gonoszított fűződött. Őseink úgy gondolták, hogy ártó hatalma a neve napján a legnagyobb, ezért december 13-a tilalmi nap volt az asszonyok számára. Nem végezhettek semmilyen munkát, hiszen minden munka balul ütött volna ki. Nagyon gazdag a Luca-napi hiedelmek, népszokások tárháza:

Folytatás a 8. oldalon

JELES NAPOK-BÚCSÚZÁS

Folytatás a 7. oldalról
/Jeles napok/

-- Luca kalendárium: amely a Luca napjától karácsonyig terjedő 12 nap időjárásából próbált következtetni a jövő évre. -- Luca széke: 13 féle fából készült – Luca napjától karácsonyig, -- Luca búza: a Luca napon elvetett búza karácsony esti állapotából lehetett következtetni a következő évi termésre. A decemberi jeles napok legelebbebbike december 21., a téli napforduló. Az emberek már az ősi időkben megfigyelték, és fiaikra örökítették a tapasztalatot, hogy e naptól kezdve hosszabbodnak a nappalok, s rövidülnek az éjszakák. Így ad jelt a tavasz, hogy nemsokára megérkezik, és fényével átmelegíti az életet, kikelti a föld alatt rejtőző magvakat, virágba szökkenti a fákat.

December 21. - Tamás napja
Hitetlen Tamás néven emlegett apostol. A hagyomány szerint Pünkösöd után Jézus külön megjelent neki és megmutatta sebeit. Ezen a napon gyakran vágtak disznót. Az ekkor levágott disznó háját „Tamásháznak” nevezték. Ezen a napon kezdődik a csillagászati tél. Ez az év legrövidebb napja. Szentcsaládjárás: A szállás-keresés, „Szentcsaládjárás”

néven ismert a magyar nyelvről. Karácsony előtt kilenc napon át az egymáshoz közel lakó családok vitték egymáshoz a Szent Család képét, vagy szobrát. Az egyik megismertebb ének egyik versszaka így hangzik:

„Szállást keres a Szent Család,
De senki sincs, ki helyet ad,
Nincsen aki befogadja,
Őt ki érne, s földnek Ura!”

A házakban együtt imádkoztak és énekeltek az összegyűlt családtagok. Betlehemezés: Többszereplős dramatizált játék, a karácsonyi ünnepkör legnépszerűbb pásztorjátéka. Ezeket a XI. századtól kezdve a templomokban is előadták. A betlehemezés fő kelléke a jászol, vagy templom alakú Betlehem, amelyben többnyire a Szent Család látható, valamint angyalok, állatfigurák. Ezeket általában házilag készítették. A gyerekek házról-házra jártak és előadták a pásztorjátékot. Miután az előadásuk végére értek, a háziak dióval, almával, süteménnyel és egyéb finomságokkal látták el őket. Ezekért ők köszönetet mondtak és karácsonyi dalt énekelve továbbmentek.

December 24. - Ádám, Éva napja

Ez a nap az adventi időszak

utolsó napja. Ekkor általában „paradicsomjáték” került színre, amely a bibliai történetet, a bűnbeesést adja elő, dramatikus formában. A karácsony a keresztény egyház egyik legnagyobb ünnepe, a IV. század óta december 25-én ünnepeljük Jézus Krisztus születését.

December 25. - Karácsony napja

Ez a nap a család ünnepe, amely munkatiltalommal járt: még a szemetet sem vitték ki, csak a legszükségesebb munkát végezték el. Nem fűsülködtek, nem főztek, csak az előtte való napokon. Tilos volt e napon a kölcsönkérés és a kölcsönadás is, mert úgy vélték, hogy akkor kiviszi a házból a szerencsét.

December 26. - Karácsony másodnapja, István napja

István az egyház első vértanúja, államalapító királyunk, Szent István névadó szentje. Az egyik legkedveltebb névünnepe. István, Jézus Krisztus kortársa és tanainak hirdetője, s a szegények gondviselője volt. A keresztény tanításokért áldozta fel életét, ellenségei Kr.u. 37-ben megkövezték, így Ő lett a keresztény vallás első vértanúja.

December 27. - János napja

Szent János evangélista ünnepe, aki Zebedeus fia és Jakab apos-

tol fivére volt. Az első között követte Jézust. E naphoz kapcsolódott a „borszentelés” szokása. A szent bornak is mágikus erőt tulajdonítottak, beteg embert és állatot gyógyítottak vele. A János név is kedvelt névünnepe.

December 28. - Aprószentek napja

Heródes király Betlehemben és környékén minden kisdedit / a fiúkat / meggyilkoltatott, aki Jézussal egy időben született. A fiúgyermek megvesszőztetésének szokását a betlehemi kisdedek szenvedéseire vetítik vissza, a lányokét azzal magyarázzák, hogy Betlehemben a fiúgyermekek haltak meg, és ezért ilyenkor a lányoknak kell szenvednie. Az e napon szokásos vesszőzés avató, tisztító és betegségtávolító rítus volt.

December 31. - Szilveszter napja

Szent Szilveszter pápa ünnepe. A polgári év utolsó napja. Este a templomokban Óévi hálaadást tartanak. Szilveszterkor a szokások és hiedelmek célja az, hogy biztosítsa a következő esztendőre az emberek egészségét, szerencsését és a termés bőségét.

Nádor Mária

Marcika! Hiányzol...

Szegényebbek lettünk itt Eleken, a Dr. Mester György Általános Iskolában, hiszen egy igen szeretetre méltó kolléganőnk Dávidné Kutasi Mária távozott el tőlünk örökre. Született 1964.szeptember 20-án, Gyulán. A főiskola elvégzése után Elekre került a tantestületünkbe. Az itt eltöltött 24 év alatt nagyon sok kis embert bocsátott szárnyára, hogy sikeresen helyt álljanak a felső tagozat nehézségei között. A tanítványai rajongtak érte, mindig nagy szeretettel tanított az osztályában. Rendkívül türelmes, pontos, kreatív, humánus, és megbízható tanító volt. Tanítványai ragaszkodásukat saját készítésű ajándékokkal, kis levelekkel bizonyították hosszú ideig

tartó betegsége alatt is. Sajnos hiába várták vissza tanító nénijüket. A kollégák is reménykedtek a viszontlátásban, de egy szék

visszavonhatatlanul üres maradt a tanárban. A gyilkos betegség 2002-ben támadta meg. 2008-ig úgy látszott, hála élni akarásának, akaraterejének minden a sikeres gyógyulását igazolta. Akkor még teljes értékű munkát is végzett munkahelyén, és családja körében is. 2008-tól legyőzhetetlen erővel ragadta el a betegség. Pedig ő nagyon kemény ellenfélnek bizonyult. Mégis alul maradt. Az

iskola mellett gondolunk családjára is, hiszen hiánya nagy űrt hagyott maga után. Szüleinek, mint egyetlen pótolhatatlan gyermeke távozott az élők sorából. Férje, Dávid Rémusz az iskolánk testnevelő tanára, szeretett társát és gyermekeinek édesanyját veszítette el. Gyermekei rajongásig szerették. Marcikának ugyan volt diplomája, de neki ez korántsem szerezett olyan örömet, mint a gyermekei Csenge és Áron által készített oklevelek, amelyek kitüntető helyen vannak most is a szoba falán. Tartalmuk: „Oklevél Dávidné Kutasi Máriának péld-

mutató szeretetéről, és gyermekneveléséről, Oklevél: Köszönet a sütésért, főzésért, mosásért és mindenért, amit gyermekeidért teszel” Az utóbbi időben betegsége alatt a férje, és szülei ápolták, mindig reménykedve, hogy talán holnap jobb lesz. Sajnos nehéz, igen nehéz, hiszen már csak mindig azt mondjuk, hogy „született, tanult, tanított, dolgozott, élt, volt” múlt időben. Búcsúunk tőled mindannyian, búcsúunk.

„Jöttem búcsút mondani,
Jóbarát, Szíved hallom eltörött,
Vége hát!
Néha, kérdik hol maradsz?
Elementél,
Pillád nyugvó sátorán szemfedél.
Kinn a fák virágban állnak,
Az élet megy tovább,
Nyárra már fölötted zöldell,
Belőled hajt az ág”

Edít -Brandt Antalné-